EDUSKUNTA
RIKSDAGEN

LAUSUNTO

26.9.2023

Pertti Rauhio
eduskunnan hallintojohtaja
Hallinto- ja palveluosasto

Valtiovarainvaliokunnan hallinto- ja turvallisuusjaoston kuuleminen 28.9.2023

HE 15/2023 Hallituksen esitys eduskunnalle vuoden 2023 toiseksi lisätalousarvioksi – PL 21, Eduskunnan kanslian toimintamenot

Esitys

Eduskunnan kanslian vuoden 2023 toimintamenomomentti 21.10.01. esitetään vuoden 2023 toisen lisätalousarvion kautta laajennettavaksi koskemaan myös siirtomenoja. Momentin perusteluja esitetään täydennettäväksi siten, että siltä voidaan maksaa siirtomenoina käsiteltäviä vastikkeettomia menoja (lahjoituksia).

Lisäksi esitetään, että talousarvion perusteluita muutettaisiin kuulumaan seuraavasti ”Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää myös avustuksen maksamiseen Kyösti Kalliosta kertovalle dokumenttielokuvalle, K-A. Fagerholmin elämänkertahankkeelle sekä Ilkka Kanervan muistomerkille.”

Taustaa ja tarve lisätalousarviokäsittelylle

Eduskunnan kanslian toimintamenoihin (momentti 21.10.01.) on vuoden 2023 talousarviossa myönnetty 61 122 000 euroa. Kanslian toimintamenomääräraha on arviomääräraha, jonka ylittäminen vaatii kansliatoimikunnan luvan.

Eduskunnan tiliohjesäännön kohdan 5.2 mukaan eduskunnan varoista ei voi tehdä ilman vastiketta annettavia lahjoituksia, ellei kansliatoimikunta toisin päätä. Tämän pääsäännön mukaisesti ei vastikkeettomasti annettaviin lahjoituksiin ole eduskunnan talousarviossa varauduttu. Kansliatoimikunta päätti kuitenkin 2.3.2023 pidetyssä kokouksessaan myöntää 20 000 euron rahoituksen Kyösti Kallio – elämä ja ura valtakunnan

murroskohdissa -dokumenttielokuvan tuottamiseen sekä 20 000 euron rahoituksen K-A. Fagerholmin elämänkertahankkeeseen. Molempia hankkeita voidaan pitää tiliohjesäännön tarkoittamina ilman vastiketta annettavina lahjoituksina.

Kansliatoimikunta on aiemmin myöntänyt vastikkeettoman rahoituksen puhemies Kalevi Sorsan muistomerkkiä varten sekä valtioneuvos Johannes Virolaisen muistomerkkiä sekä elämänkertaa varten.

Valtion talousarvion näkökulmasta tällaisia menoja, joista valtio ei saa välitöntä vastiketta, käsitellään siirtomenoina. Siirtomenoja voidaan talousarvion menomomentteja koskevien yleisten määräysten mukaisesti maksaa toimintamenomomentilta vain, jos siitä on talousarviossa erikseen mainittu. Tästä syystä kansliatoimikunta päätti 27.4.2023 esittää eduskunnan kanslian vuoden 2023 toimintamenomomentin laajentamista lisätalousarvion kautta koskemaan myös siirtomenoja.

Hankkeiden kuvaus

Kyösti Kallio – elämä ja ura valtakunnan murroskohdissa -dokumenttielokuva

Suomen tasavallan neljännen presidentin ja eduskunnan puhemiehen Kyösti Kallion syntymästä tulee kuluneeksi 150 vuotta kuluvan vuoden aikana. Kyösti ja Kaisa Kallion sukuseura ry haki 30.1.2023 eduskunnalta 20 000 euron osarahoitusta Yleisradiolle tuotettavan Kyösti Kallion elämäntyöstä kertovan tv-dokumentin toteuttamiseen, ja kansliatoimikunta teki päätöksen hankkeen osarahoituksesta 2.3.2023.

Rahoitussuunnitelmassa mainittu eduskunnan osuus kokonaiskustannuksista on noin 13 %. Hanke on edennyt suunnitelmien mukaisesti. Käsikirjoitus valmistui alkuvuodesta ja kuvauksia tehtiin useassa osassa kuluvan vuoden aikana Nivalassa ja Helsingissä. Dokumenttielokuva valmistuu marraskuun 2023 lopulla. Se esitetään valtioneuvostolle yksityisessä tilaisuudessa Smolnassa 30.11.2023 ja Yleisradio esittää sen itsenäisyyspäivän aattona 5.12.2023. – Eduskunnan osuus rahoituksesta on kokonaisuudessaan maksettu.

K-A. Fagerholmin elämänkertahanke

Understödsföreningen för Arbetartradition i Svensk-Finland r.f. haki alkuvuonna 2023 eduskunnalta 20 000 euron rahoitustukea Suomen moninkertaisen pääministerin ja pitkäaikaisimman eduskunnan puhemiehen K-A. Fagerholmin elämänkertahankkeelle. Elämänkerran kirjoittaa dosentti, filosofian tohtori Aapo Roselius pääosin vuosien 2024–2026 aikana. Hanke rahoitetaan apurahoilla, jotka kattavat elämänkerran kirjoittajan kahden vuoden palkkakustannukset.

Eduskunnalta haetulla avustuksella on tarkoitus käynnistää elämänkerran tutkimus- ja kirjoitustyö. Kirjoitusprojektin alullepanijana on toiminut Understödsföreningen för Arbetartradition i Svensk-Finland r.f.:n hallituksen puheenjohtaja Ulf Sundqvist, joka

menehtyminen huhtikuussa 2023 on hidastanut työn aloittamista. – Hankkeen keskeneräisyyden perusteella eduskunnan osuutta rahoituksesta ei ole maksettu.

Ilkka Kanervan elämäntyötä kunnioittava muistomerkki

Varsinais-Suomen Linjanvetäjät ry -niminen yhdistys on käynnistänyt muistomerkkihankkeen Ilkka Kanervan elämäntyön kunnioittamiseksi. Ilkka Kanerva oli kansanedustajana vuosina 1975–2022. Poikkeuksellisen pitkään edustajanuraan sisältyi useita kausia puhemiehistössä (varapuhemiehenä) vuosina 2003–2007 sekä valiokunnan puheenjohtajana 1999–2002, 2015–2018 ja 2019–2022. Lisäksi hän toimi valtioneuvoston jäsenenä kolmessa hallituksessa 1987–1995 ja 2007–2008.

Muistomerkin kustannusarvio on kokonaisuudessaan enintään 60.000 euroa, josta eduskunnan osuudeksi anotaan 15.000 euroa.

Kansliatoimikunta käsittelee Ilkka Kanervan elämäntyötä kunnioittavan muistomerkin tukemista kokouksessaan 28.9.2023. Mikäli kansliatoimikunta hyväksyy tuen esittelyn mukaisesti, on sen tukeminen tarpeen huomioida lisätalousarvion perusteluissa.